

MRF 2023.137

Østre Landsrets kendelse af 14. juni 2023, 12. afd., sagerne BS-17538/2023, BS-21280/2023 og BS-21937/2023

(Bloch Andersen, Birgitte Grønberg Juul og Martin Nyvang (kst.))

A og B (adv. Andreas Borring) mod C (adv. Jesper Køppen Fenger-Miertz)

Hegnssynet har ikke kompetence til at træffe afgørelse om færdselshævd, eller om den naboretlige tålegrænse er overskredet, hvorfor sagsanlæg ikke var begrænset af søgsmålsfristen i hegnslovens § 43, stk. 2.

Sagen vedrørte en tvist mellem A og B på den ene side og naboen C på den anden om, hvorvidt A og B ved hævd havde opnået færdselsret over en strækning langs hegnet på C's ejendom, og om hvorvidt det af C opsatte stålhegn på 1,5 meter overskred den naboretlige tålegrænse, da hegnet hindrede den påståede hævdundne færdsel for A og B. Tvisten blev indbragt for hegnssynet, der i afgørelse af 8. april 2021 lagde til grund, at det omhandlede hegn var et fælleshegn, og afviste A og B's krav. Den 10. august 2021 anlagde A og B sag mod C med påstand om, at C skulle anerkende, at den til enhver tid enhver tid værende ejer af A og B's ejendom havde opnået hævdundne færdselsret over en strækning langs hegnet på C's ejendom, og om, at C skulle tilpligtes at fjerne det opsatte stålhegn på 1,5 meter, da det overskred den naboretlige tålegrænse. C påstod sagen afvist med henvisning til hegnslovens § 43, stk. 2, da sagsanlæg var sket mere end 4 uger efter hegnssynets afgørelse. Byretten lagde til grund, at selv om de af A og B nedlagte påstande ikke alene vedrørte hegnssynets vurdering af hegnet, havde påstandene i retssagen en sådan sammenhæng

med hegnssynets afgørelse, at sagen i realiteten angik de samme spørgsmål, som hegnssynet havde taget stilling til. Med henvisning hertil, og da sagsanlæg var anlagt mere end fire uger efter hegnssynets afgørelse, afviste byretten sagen. A og B kærede til landsretten, hvor A og B gjorde gældende, at hegnssynet ikke havde kompetence til at afgøre, om A og B havde vundet færdselshævd, henholdsvis om den naboretlige tålegrænse var overskredet. Landsretten lagde til grund, at hegnssynet har kompetence til at tage stilling til, om et hegn er i overensstemmelse med hegnsloven og andre spørgsmål, der er reguleret i hegnsloven, men at hegnssynet ikke har kompetence til at tage stilling til, om der er vundet færdselshævd, og om hegnet som følge heraf skal nedtages, ligesom naborettens almindelige regler heller ikke finder anvendelse under hegnssynets behandling af hegnssager. Det var derfor uden betydning, om A og B havde anlagt retssagen mere end fire uger efter hegnssynets afgørelse, hvorfor landretten ophævede byrettens kendelse og hjemviste sagen til realitetsbehandling.

Kommentar: Kendelsen understreger, at hegnssynet som et særligt tvistløsningsorgan alene kan tage stilling til juridiske spørgsmål, som reguleres af hegnsloven, hvilket tillige bekræftes af Højesterets dom i **MRF 2023.122 H**. I den foreliggende sag kunne hegnssynet derfor afgøre, om det af C opsatte stålhegn var et fælles hegn, og om hegnet var i overensstemmelse med hegnsloven, hvilket hegnssynet fandt var tilfældet. Dette udelukkede dog ikke, at A og B kunne have vundet færdselshævd på et areal på C's ejendom, og hvis dette var tilfældet, kunne stålhegnet hindre A og B's brug af denne færdselsret, hvilket af gode grunde ikke kan afgøres af hegnssynet, men må ske i en almindelige civil sag om færdselshævd. Om dette også krævede en stilling til den naboretlig tålegrænse er efter oplysningerne i kendelsen mere uklart.

RETTEEN I NÆSTVED KENDELSE

afsagt den 12. april 2022

Sag BS-29845/2021-NAE

A
(advokat Andreas Borring)

og

B
(advokat Andreas Borring)

mod

C
(advokat Jesper Køppen Fenger-Mieritz)

Denne afgørelse er truffet af dommer Bo Rasmussen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget stævning i sagen den 10. august 2021.

A og B har under denne sag nedlagt føl-gende påstande:

Principal:

C tilpligtes at anerkende, at de til enhver tid værende ejere af ..., aktuelt A og B, har en hævdvunden færdselsret i skel på en 1,5 meter bred bræmme på ..., langs målepunkterne 2 og 3 ved den

nordøstlige facade på A og Bs ejendom med ..., jf. landinspektørens måleblad fra januar 2016, med pligt for sagsøgte til inden en af retten fastsat frist at nedtage mindst 1,5 meter af det af C opsatte stålhegn, således at A og B til enhver tid kan udøve denne færdselsret, som C herefter ikke er berettiget til at hindre.

Subsidiært:

C tilpligtes at anerkende, at mindst 1,5 meter af det af C opsatte stålhegn overskrider den naboretlige tålegrænse med pligt for C til inden en af retten fastsat frist at nedtage mindst 1,5 meter af hegnet.

C har påstået sagen afvist for så vidt angår de af A og B nedlagte påstande, subsidiært frifindelse.

C har nedlagt en selvstændig påstand om, at A og B tilpligtes at betale C 7.033 kr.

A og B har påstået de af dem nedlagte påstande fremmet til realitetsbehandling, og over for Cs selvstændige påstand, påstået frifindelse mod betaling af 4.033,00 kr.

Spørgsmålet om, hvorvidt de af A og B nedlagte påstande skal afvises er med parternes tiltræden udskilt til særskilt afgørelse på skriftligt grundlag, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1, og § 366, stk. 1.

Parterne har udvekslet processkrifter vedrørende afvisningsspørgsmålet.

Oplysningerne i sagen

Af sagsøgernes stævning fremgår blandt andet følgende:

"...

SAGSFREMSTILLING:

Sagsøger købte ejendommen ... med overtagelse den 20. maj 2008.

Tingbogsattest for ... vedlægges som bilag 1.

Sagsøgte købte ejendommen ... med overtagelse den 13. august 1998.

Tingbogsattest for ... vedlægges som bilag 2.

I primo 2016 blev indledt skelforretning grundet parternes tvist om uenig om skellets beliggenhed mellem parternes ejendomme. Skelforretning blev afsluttet i marts 2016.

Protokol fra skelforretningen vedlægges som bilag 3. Matrikelkort vedlægges som bilag 4.

Billeder af det omtvistede areal, den 1,5 meter brede bræmme, fra 2016 vedlægges som bilag 5.

Af landinspektørens protokol side 4 afsnit 8 fremgår følgende:

"Ser man på forholdene på åstedet, fremtræder den pågældende bræmme på 1,5 m som et åbent område, der nærmest har karakter af, at parterne har kunnet færdes frem og tilbage mellem ejendommene. Som man gør mellem gode naboer.

Der er ikke nogen af parterne, der har vundet ejendomshævd, men der er samtidig ingen tvivl om, at der er vundet hævd fra naboens side (sagsøger) til at færdes langs sit hus." (egne understregninger og egen indsættelser i parentes)

Sagsøgers færdsel langs sit hus fordrer, at sagsøger færdes på den 1,5 meter brede bræmme.

Derudover blev det fastlagt af landinspektør, at sagsøger ikke havde vundet ejendomshævd som ellers påstået ved skelforretningen. Skellet blev herefter fastlagt iht. det matrikulære skel.

Den 25. april 2016 udtog sagsøger stævning med påstand om, at sagsøger havde en eksklusiv brugsret på den 1,5 meter brede bræmme, samt at omkostningerne til skelforretningen skulle afholdes delvist af sagsøgte.

Ved dom af den 30. september 2020 blev det slået fast, at sagsøger ikke havde den eksklusive brugsret til sagsøgtes 1,5 meter brede bræmme, som ellers påstået.

Dom af 30. september 2020 vedlægges som bilag 6.

Følgelig står tilbage, at sagsøger alene har en hævdvunden ret til at færdes på den 1,5 meter brede bræmme, og retten hertil er ikke eksklusiv.

I ultimo december 2020 valgte sagsøgte at opsætte et 5 meter bredt og 1,8 meter højt stålhegn tværs af den 1,5 meter brede bræmme. Af det opsatte hegn hindrer 1,5 meter af hegnet grænsende op til sagsøgers ejendom, sagsøgers mulighed for at færdes på den 1,5 meter brede bræmme.

Billeder af det omtvistede areal med stålhegn fra år 2021 vedlægges som bilag 7.

Stålhegnet hindrer fuldstændig sagsøgers adgang til at færdes på den 1,5 meter brede bræmme langs deres hus samt hindrer tilgang til 5 meter langs deres husfacade.

Som følge af det opsatte hegn rekvirerede sagsøger hegnssyn.

Hegnssynet nægtede at tage stilling til, hvorvidt et rejst hegn var i strid med en hævdvunden ret og henviste til et civilt søgsmål herom. Hegnssynet fandt, at det af sagsøgte opsatte stålhegn, var at betragte som et fælleshegn.

Hegnssynets protokol vedlægges som bilag 8.

Ved skrivelse af 28. juni 2021 anmodede undertegnede på vegne af sagsøger sagsøgte om, at sagsøgte nedtog det opsatte stålhegn, således at sagsøger igen kan gøre brug af den hævdvundne ret til færdsel.

Undertegnedes skrivelse af 28. juni 2021 til sagsøgte vedlægges som bilag 9.

Sagsøgte responderede ved mail af den 6. juli 2021 og gjorde gældende, at hegnet var berettiget opsat.

Sagsøgtes mail af 6. juli 2021 vedlægges som bilag 10.

Det er for sagsøger vigtigt at fastholde retten til færdsel på den 1,5 meter brede bræmme, da retten til færdsel på denne har afgørende betydning for sagsøger og eventuelle nye ejere af sagsøgers ejendom. Den hævdvundne ret giver muligheden for sagsøger til at få adgang til at foretage behørig besigtigelse og vedligeholdelse af sagsøgers ejendom, herunder bindings- og murværk, 3 vinduer i facaden, herunder vinduespolering, adgang i tilfælde af brand samt vedligeholdelse af stråtag.

Med henvisning til bilag 5 fremgår det, at sagsøgers adgang til at besigtige deres facade fuldstændig hindres som følge af det opsatte hegn.

På baggrund af ovenstående er sagsøgers eneste mulighed for at kunne udnytte deres hævdvundne ret til færdsel på den 1,5 meter brede bræmme, at sagsøger udtager nærværende stævning mod sagsøgte med den af sagsøger nedlagte påstand. Følgelig er nærværende stævning nødvendig.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at sagsøger har en hævdvunden ret til færdsel på den 1,5 meter brede bræmme beliggende på den østlige del af sagsøgte's ejendom, hvilken ret er stiftet i forbindelse med den afholdte skelforretning mellem parterne i år 2016, og hvilken ret ikke har været anfægtet af sagsøgte ved den efterfølgende retssag eller i øvrigt.

Endvidere gøres det gældende, at sagsøgte uberettiget har opsat et stålhegn, som hindrer sagsøgers hævdvundne ret til færdsel på den 1,5 meter brede bræmme, hvorfor sagsøgte skal tilpligtes at bortfjerne dette.

..."

Af sagsøgte's svarskrift fremgår blandt andet følgende:

"...

Ad afvisningspåstanden

Der henvises til hegnslovens § 43, stk. 2, hvorefter Hegnssynets afgørelse kan indbringes for domstolene senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Dette er ikke sket i nærværende sag, hvor Hegnssynet traf afgørelse den 8. april 2021, og nærværende sag først er indbragt ved stævning den 10. august 2021. Retten kan undtagelsesvist tillade, at sagen indbringes efter fristen, dog senest 6 måneder efter afgørelsen. Sagsøger har imidlertid ikke søgt om oprejsningsbevilling, ligesom sagsøger ikke har redegjort for undskyldelige omstændigheder, der berettiger den sene indbringelse. Det gøres derfor gældende, at sagen skal afvises som følge af fristoverskridelse.

Videre gøres det gældende, at retten ved dom af 30. september 2020, sagsøgers bilag 6, har prøvet spørgsmålet om, hvorvidt sagsøger har vundet hævd. Fristen for at appellere byretsdommen er overskredet, hvorfor dommen er endelig. Efter princippet om ne bis in idem kan spørgsmålet derfor ikke prøves ved byretten igen, hvorfor sagen må afvises.

..."

Af Hegnssynets kendelse 8. april 2021, fremgår blandt andet følgende:

"...

Sagen omhandler 2 hegn imellem ejendommene ... og ...: Hegn A, et sort metal-trådhegn placeret i haveområdet mod nord/nord-øst, og Hegn B, et træ-hegn placeret på gårdspladsområdet mod syd/syd-vest.

Hegnssynet i Næstved afsagde den 8. april 2021 følgende kendelse:

Hegn A: Det 5,0 m sorte metaltrådhegn opsat af indklagede, vurderes af Hegnssynet som værende et fælleshegn, og det skal bevares i nuværende placering.

For så vidt angår klagers mulighed for fremtidig vedligeholdelse m.m. af det eget facade- og tagområde der ligger op til, og langs med skellet[...], henviser Hegnssynet til Bygningsreglementet 2018, der i kap. 1, § 14, stk. 1+4 fastsætter at:

"Kommunalbestyrelsen (dvs. Næstved Kommune, Byggesagskontoret) kan give en ejer midlertidig tilladelse til at råde over en nabogrund i følgende tilfælde:

1) Når det er nødvendigt for at sikre omkringliggende grunde, bygninger og ledningsanlæg i forbindelse med et funderingsarbejde, en udgravning eller en terrænændring på egen grund.

2) Når det er nødvendigt for, at en ejer kan udføre et bygge-, reparations- eller vedligeholdelsesarbejde på egen ejendom.

Stk. 2. Arbejde omfattet af stk. 1 skal varsles senest 14 dage før arbejdets påbegyndelse.

Stk. 3. Benyttelsen af nabogrunden skal ske på en sådan måde, at der sker mindst mulig ulempe. Når arbejdet er afsluttet, skal den, der har fået tilladelsen, snarest muligt bringe nabogrunden i samme stand som før.

Stk. 4. Hvis ny bebyggelse eller ændring eller fjernelse af eksisterende bebyggelse i skel mod nabo medfører, at naboen må ændre eller fjerne konstruktioner ved skellet, skal naboen have mulighed for at foretage det fornødne, inden byggearbejdet forhindrer det"

Hegn B: Det eksisterende træhegn i skel ved gårdspladsen, er et fælleshegn. Udgiften på kr. 6169,00 til opførelsen af dette hegn, fordeles med 50% til begge parter.

Træhegnet vedligeholdes af begge parter iflg. Hegnslovens bestemmelser.

Udgiften på kr. 1897,00 til Hegnssynet fordeles med 50% til hver part.

..."

Af Retten i Næstveds dom af 30. september 2020 fremgår blandt andet følgende:

"...

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 25. april 2016. Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgerne, A og B, har en eksklusiv brugsret til et areal beliggende på naboejendommen tilhørende de

sagsøgte, D og C. Endvidere tvist om fordelingen af udgiften til skelforretningen.

Sagsøgerne, A og B, har fremsat følgende påstand:

De sagsøgte, D og C, tilpligtet som ejer af mart. nr. ... til at anerkende, at de til enhver tid værende ejere af mart. Nr. ... har eksklusiv brugsret til det omtvistede areal indtil 1,50 meter øst for det ved landinspektør E protokol af 2. marts 2016 (bilag 4) fastlagte skel, herunder ret til frit at færdes på arealet og at tilse og vedligeholde den på arealet værende spildevandsinstallation.

De sagsøgte, D og C, har fremsat påstand om frifindelse og påstand om, at sagsøgerne til de sagsøgte skal betale 119.950 kr.

...

A og B har i deres påstandsdokument anført bl.a. følgende:

”Uagtet skelforretningens forløb og resultat er åbenbart urimeligt ser sagsøger sig på grundlag af de fremkomne skønserklæringer ude af stand til at løfte sin bevisbyrde herfor, hvorfor sagsøger af processuelle årsager frafalder den principale påstand.

Det gøres gældende, at omkostningerne ved skelforretningen må bæres i sin helhed af sagsøgte som rekvirent, da der ikke ses at foreligge særlige hensyn der i henhold til Udstykningslovens § 39 kan begrunde en sådan betaling.

Det gøres gældende, at landinspektør E skelforretning var præget af mangelfuld forberedelse og procesledelse, og derfor ikke kan begrunde et eksorbitant stort honorar som det omtvistede.

Endelig gøres det gældende, at omkostningerne ved skelforretningen er dækket af de sagsøgtes retshjælpsforsikring, således at sagsøgtes ikke har afholdt udgifter hertil ud over en eventuel selvrisiko.

Det gøres gældende, at sagsøgerne har eksklusiv brugsret til det omtvistede areal, både efter byggeretlige betragtninger og på grundlag af de

hævdsbetragtninger, som landinspektør E lægger til grund i sin afgørelse, bilag 4, side 4:

"Ser man på forholdene på stedet, fremtræder den pågældende bræmme på 1,5 meter som et åbent område, der nærmest har karakter af, at naboerne har kunnet færdes frem og tilbage mellem ejendommene. Som man gør mellem gode naboer. Der er ikke nogen af parterne, der har vundet ejendomshævd, men der er samtidig ingen tvivl om, at der er vundet hævd fra naboens side på at færdes langs sit hus"."

D og C har i deres påstandsdokument anført bl.a. følgende:

"Det gøres til støtte for den nedlagte påstand om frifindelse gældende, At det af F udførte måleblad ifm. Skelsag U1955/602 er behørigt registreret, At skellet imellem baghaverne fortsat i dag fremstår i overensstemmelse med forholdene i målebladet,
 At der alene er etableret en havelåge fra sagsøgernes ejendom, for at skabe bedre adgang for de sagsøgte til vedligeholdelse af den del af deres facade, som ligger i skellet til de sagsøgte have,
 At skellet imellem de omhandlede ejendomme fortsat ligger som angivet af F og som fastsat af landinspektør E på skelforretningen d. 7. januar 2016,
 At de sagsøgte ejendom, som angivet på Fs måleblad, dengang var betegnet som matr.nr. ... og matr.nr. ...,
 At ejendommene igen senere er sammenlagt ved U1983.3163, hvor den sammenlagte ejendom bevarede matr.nr. ...,
 At landinspektør G udfærdigede i forbindelse med udstykningen af matr.nr. ... i sag U1958/15272 hertil et måleblad, hvor skellet mod sagsøgernes ejendom, matr.nr. ..., imidlertid er optegnet anderledes end den af landinspektør F,
 At skelsag U1958/15272 omhandlede imidlertid ikke skellet imellem matr.nr. ... og matr.nr. ..., og der forekommer hverken aftaler eller offentligretlige påbud om ændring af skellet imellem matr.nr. ... og matr.nr. ..., ligesom de faktiske forhold som nævnt ikke har forandret sig,
 At der forekommer ingen anden forklaring på landinspektør Gs anderledes optegning af skellet imellem matr.nr. ... og matr.nr. ..., end at den beror på en fejl,
 At de sagsøgte d. 7. september 2001 har modtaget et oversigtskort af landinspektør H over det omhandlede skel, hvilket landinspektør H den 30. August 2001 afsatte og opmålte på sagsøgernes foranledning,
 At skellet imellem parternes ejendomme tillige er afsat i overensstemmelse

med det oprindelige måleblad af landinspektør F,
 At landinspektør Gs angivelse af skellet i haven imellem matr.nr. ... og matr.nr. ... ikke har behørig hjemmel, og at den ikke ændrer skellet i haven imellem matr.nr. ... og matr.nr. ..., og at skellet ikke efterfølgende i øvrigt er blevet ændret, hverken ved aftale imellem ejerne, ekspropriation eller hævde,

At sagsøgernes udlægning af det passerede ved opmålingen bestrides, At skelforretningens forløb og resultat er åbenbart urimelig og i strid med gældende ret bestrides,

At det i det hele bestrides, at det ikke er muligt at fastlægge skellet uden at fastlægge hele afgrænsningen imellem de to ejendomme, ligesom det bestrides, at skellet må fastlægges ved en opmåling af skellet i sin fulde længde,

At det bestrides, at de sagsøgte er afskåret fra at råde over den strimmel jord, som landinspektør E fastslog at tilhøre de sagsøgte,

At sagsøgerne skal betale omkostningerne til skelforretningen, idet sagsøgtes interesse i at få afklaret skellets beliggenhed har været berettiget, samt da sagsøgte i sin helhed får medhold,

At det bestrides, at skelforretningens forløb og resultat er åbenbart urimeligt og i strid med gældende ret, ligesom det bestrides, at sagsøgerne ikke kan pålægges at betale for omkostningerne ved skelforretningen,

At størrelsen af omkostningerne ved skelforretningen i det hele bestrides som værende åbenbart urimelige,

At Sagsøgerne skulle have eksklusiv brugsret til det omtvistede areal bestrides i det hele,

At de supplerende spørgsmål til skønsmanden fra sagsøgers side af anses for unødvendige og fordyrende for sagen, hvorfor det må have omkostningsmæssig betydning for sagsøgerne,

At honorarudvalgets besvarelse til fulde støtter sagsøgtes tidligere nedlagte anbringender,

At sagsøger således er pligtig til at afholde omkostningerne til fulde til adciterede og dermed sagsøgte

..."

...

Retten's begrundelse og resultat

Sagsøgerne, A og B, har før hovedforhandlingen hævet sagen for så vidt angår påstanden om placeringen af skellet mellem parternes ejendomme.

Retten lægger herefter til grund, at det omtvistede areal ligger på de sagsøgte D og Cs ejendom.

Sagsøgerne, A og B, har ikke ved forklaringerne i retten eller ved de fremlagte dokumenter bevist, at de har en eksklusiv brugsret til det omtvistede areal indtil 1,5 meter øst for det ved landinspektør E fastlagte skel.

Sagsøgerne har under hovedforhandlingen oplyst, at påstanden ikke støttes på synspunkter om hævde. Selv om sagsøgerne måtte have støttet påstanden på dette synspunkt, bemærker retten, at det på baggrund af forklaringerne sammenholdt med sagens øvrige oplysninger må lægges til grund, at ejerne af ejendommen beliggende ... har rådet over arealet i den omtvistede periode. Allerede af den grund ville der ikke være grundlag for at tilkende sagsøgerne ejendomshævd over det omtvistede areal.

De sagsøgte D og C frifindes derfor for den af sagsøgerne A og B nedlagte anerkendelsespåstand.

Retten har herefter ikke fundet grundlag til at tage stilling til de sagsøgtes afvisningspåstande, som blev fremsat under hovedforhandlingen og med protest fra sagsøgerne.

De sagsøgte D og C eller deres retshjælpsforsikring har afholdt udgift på 119.950 kr. til skelforretningen. Da der er anlagt retssag, træffer retten afgørelse om disse omkostninger, jf. udstykningsloven § 39, stk. 1, jf. § 36, stk. 2, nr. 2.

Uanset at de sagsøgte i skelforretningen fik medhold, finder retten, at omkostningerne ved skelforretningen skal deles med halvdelen til hver part, idet det var i begge parters interesse at få konstateret ejendomsgrænsens rette beliggenhed, og idet ejendomsgrænsens rette beliggenhed, således om sagen er oplyst har været uklar angiveligt som følge af tidligere landinspektørs fejl i forbindelse med udstykning fra de sagsøgtes ejendom.

Det er uden betydning, at de sagsøgte måtte have retshjælpsdækning. For så vidt angår rimeligheden af udgiften til skelforretningen bemærker retten, at Honorarudvalget ved afgørelse af 6. juni 2019 har vurderet, at det fakturerede honorar ikke er urimeligt i forhold til det i den konkrete sag udførte arbejde. Der er ikke oplyst om sådanne omstændigheder om forløbet af skelforretningen, at der er grundlag for på den baggrund at nedsætte den del af honoraret, som sagsøgerne skal betale. Retten finder

således ikke grundlag at nedsætte det beløb, som skal indgå i fordelingen mellem parterne.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb, herunder navnlig sagens samlede lange forløb og at sagsøgerne før hovedforhandlingen hævde sagen for så vidt angår påstanden om placeringen af skellet, og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 50.000 kr. og af retsafgift med 1.590 kr. D og C er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

De sagsøgte, D og C, frifindes for anerkendelsespåstanden.

..."

Parternes synspunkter

A og B har i deres procedureindlæg ved-rørende afvisning anført følgende:

"...

Ad ne bis in idem:

Af Retten i Næstveds dom af 30. september 2020 følger det direkte, at sagen ikke omhandlede hævde (sagens bilag 6, side 5):

"Sagsøgerne har under hovedforhandlingen oplyst, at påstanden ikke støttes på synspunkter om hævde. Selv om sagsøgerne måtte have støttet påstanden på dette synspunkt, bemærker retten, at det på baggrund af forklaringerne sammenholdt med sagens øvrige oplysninger må lægges til grund, at ejerne af ejendommen beliggende ... har rådet over arealet i den omtvistede periode. Allerede af den grund ville der ikke være grundlag for at tilkende sagsøgerne ejendomshævde over det omtvistede areal." [...]

Jf. forhandlingsmaksimen i civile sager hverken kunne eller skulle Retten i Næstved derfor tage stilling til spørgsmålet om sagsøgernes hævdevundne færdselsret, som nærværende sag derimod omhandler, idet sagsøgerne ganske enkelt ikke havde gjort det gældende.

Heller ikke sagsøgtes betragtninger om "det mindre i det mere", jf. retsplejelovens § 338, kan føre til, at Retten i Næstved kunne eller rent faktisk tog stilling til hævde i forbindelse med dommen af 30. september 2020, idet

eksklusiv brugsret og hævdvunden færdselsret hviler på særskilte retsgrundlag.

Temaet, der var til prøvelse den 30. september 2020, var alene spørgsmålet om en eksklusiv brugsret, hvilket også var årsagen til rettens bemærkning om, at der under alle omstændigheder ikke kunne være tale om ejendoms-hævd, som modsat hævdvunden færdselsret flytter skel.

At sagsøgernes påstand også indeholdt en passus om, at den eksklusive brugsret skulle give ret til færdsel på arealet, ændrer ikke på, at domstolene aldrig har vurderet, hvorvidt der er grundlag for at tilkende sagsøgerne hævdvunden færdselsret, hvilket indebærer rettens stillingtagen til, hvorvidt der foreligger alderstid, eller som i nærværende sag mere end 20 års synlig og retsstridig færdsel.

Efter sagsøgernes opfattelse må det tillægges vægt, at landinspektøren den 2. marts 2016 har udtalt, at sagsøgerne uden tvivl har vundet hævd til at færdes langs deres hus (sagens bilag 3, side 4).

Da landinspektøren imidlertid kun kan tage stilling til forhold, der flytter eller stedfæster skel, må spørgsmålet om hævdvunden færdselsret nu prøves af domstolene.

På den baggrund gøres det gældende, at denne senere anlagte sag angår uprøvede spørgsmål og derfor skal fremmes til realitetsbehandling.

Ad hegnssynets afgørelse:

Det fastholdes, at dette sagsanlæg ikke udgør indbringelse for retten af hegnssynets afgørelse af 8. april 2021, og det bestrides, at sagsøgerne på noget tidspunkt skal have nedlagt påstand om, at stålhegnet skal fjernes efter hegnsloven (sagsøgtes procedureindlæg, side 3, 3. afsnit).

Hegnssynet har ved sin afgørelse taget stilling til, hvorvidt det omhandlede stålhegn skal blive stående efter hegnsloven. Derimod har hegnssynet selvsagt ikke taget stilling til, hvorvidt hegnet med sin placering direkte på sagsøgernes facade i øvrigt udgør en overskridelse af den naboretlige tålegrænse, idet en sådan vurdering falder uden for hegnssynets kompetence, da naboretlige spørgsmål, som er ulovregulerede, ikke reguleres af hegnsloven.

Der henvises herved bl.a. til U.2012.2455, hvoraf fremgår bl.a.:

”Naborettens almindelige regler, som ikke finder anvendelse under hegnssager ved Hegnssynet, kan derfor ikke gøres gældende under prøvelse af Hegnssynets kendelse.” [...]

Det vil derfor savne mening at indlede dette naboretlige spørgsmål for hegnssynet.

Også denne del af sagen (opsætning af stålhegn til gene) bør derfor fremmes til realitetsbehandling, da spørgsmål om den ulovregulerede naboretlige tålegrænse afgøres af domstolene på baggrund af retspraksis og ikke af hegnssynet efter hegnsloven.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at der ikke foreligger *ne bis in idem*, der kan føre til sagens afvisning, idet de under nærværende retssag nedlagte påstande aldrig har været prøvet ved domstolene, jf. i øvrigt bemærkningerne ovenfor, at sagsanlægget ikke udgør indbringelse for retten af hegnssynet afgørelse af 8. april 2020 eller spørgsmål efter hegnslovens i øvrigt, men derimod bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt den naboretlige tålegrænse er overskredet, hvilket hegnssynet efter hegnsloven ikke har kompetence til at vurdere og heller ikke har vurderet, og at sagen derfor skal fremmes til realitetsbehandling.
..."

C har i et processkrift vedrørende afvisning af de af sagsøgerne nedlagt påstande anført:

"...

Til rettens særskilte behandling af spørgsmålet om kompetence i sagen skal sagsøgte fremkomme med følgende bemærkninger:

1.1. Ad prøvelse i strid med ne bis in idem

Det gøres som anført i svarskriftet gældende, at sagsøgers påstand om en hævdvunden færdselsret skal afvises, da spørgsmålet allerede er prøvet ved samme instans, jf. dom af 30. september 2020 [...]. Der henvises i denne forbindelse til det i svarskriftet anførte, der fastholdes i det hele.

Sagsøger har i sin replik gjort gældende, at

"I den forbindelse bestrides det, at dette spørgsmål allerede har været prøvet i 1. instans i medfør af dom af 30. september 2020 afsagt af Retten i Næstved og derfor ikke kan prøves igen, jf. Princippet om ne bis in idem, idet den tidligere sag slet ikke omhandlede hævd eller den naboretlige tålegrænse. Under sagen havde sagsøgerne nedlagt påstand om, at sagsøgte skulle tilpligtes at anerkende en eksklusiv brugsret og ikke – som i nærværende sag – en hævdvunden færdselsret samt overskridelse af den naboretlige tålegrænse."

Hertil bemærkes, at sagsøger i sit Processkrift II i den oprindelige domstolssag nedlagde påstand om en *"eksklusiv brugsret til det omtvistede areal indtil 1,50 meter øst for det ved landinspektør E protokol af 2. marts 2016 (bilag 4) fastlagte skel, herunder ret til frit at færdes på arealet og at tilse og vedligeholde den på arealet værende spildevands-installation."* [...]

Denne påstand begrundede sagsøger under sine anbringender som følger:

"Til støtte for den subsidiære påstand gøres det gældende, at sagsøgerne har eksklusiv brugsret til det omtvistede areal, både efter byggeretlige betragtninger og på grundlag af de hævdsbetragtninger, som landinspektør E antager i sin afgørelse, bilag 4, side 4:

"Ser man på forholdene på stedet, fremtræder den pågældende bræmme på 1,5 meter som et åbent område, der nærmest har karakter af, at naboerne har kunne færdes frem og tilbage mellem ejendommene. Som man gør mellem gode naboer.

Der er ikke nogen af parterne, der har vundet ejendomshævd, men der er samtidig ingen tvivl om, at der er vundet hævd fra naboens side på at færdes langs sit hus."

Hermed har sagsøgers påstand altså også i den tidligere sag drejet sig om hvorvidt færdselsret er vundet ved brugshævd, og retten kunne reelt efter de nedlagte påstande og anbringender have afsagt en dom, hvor sagsøger efter dommen fik adgang til frit at færdes på arealet og at tilse og vedligeholde den på arealet værende spildevands-installation. Sagsøgers anbringender udgjorde en henvisning til landinspektørens bemærkninger om, at han mente, at der var vundet brugshævd/færdselsret – uden i øvrigt at henvise til, at sagsøgte skulle have været afskåret fra at råde, eller at fremkomme med argumenter for, hvorfor brugsretten skulle have været eksklusiv - samme anbringender, som sagsøger er fremkommet med i nærværende sag.

Det følger af retsplejelovens § 338, at

"Retten kan ikke tilkende en part mere, end han har påstået, og kan kun tage hensyn til anbringender, som parten har gjort gældende, eller som ikke kan frafaldes."

Med andre ord kan retten godt tage stilling til *mindre*, end en part har påstået, og spørgsmålet må derfor være, om den mindre påstand kan rummes i den nedlagte påstand.

Sagsøgers formulering af påstanden om eksklusiv brugsret var tilstrækkeligt åben til at omfatte såvel den eksklusive brugsret som den ordinære

brugsret til færdsel. Dette gælder særligt idet sagsøgers anbringender i Processkrift II ses at være til støtte for en ordinær hævdvunden færdselsret, ikke en eksklusiv brugsret. Måtte der være uklarheder ift. sagsøgers formulering af sin daværende påstand, bør dette selvsagt ikke komme sagsøgte til skade.

Hermed er spørgsmålet allerede blevet prøvet ved den tidligere sag, og retsmidlet, såfremt sagsøger måtte mene, at retten var kommet frem til en forkert afgørelse, ville være anke, ikke et fornyet sagsanlæg ved samme instans og omkring det samme spørgsmål – en hævdvunden brugsret - støttet på samme anbringender som ved den oprindelige prøvelse.

Det bemærkes, at det generelt vil være uhensigtsmæssigt, hvis der åbnes op for, at det er muligt at opnå en ekstra prøvelse af det samme spørgsmål ved samme instans ved at nedlægge en påstand, der er åben for fortolkning.

1.2. *Ad overskridelse af frist for indbringelse*

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det videre gældende, at fristen for indbringelse af hegnssynets afgørelse er sprunget, og at der ikke er fremkommet oplysninger om undskyldende omstændigheder, der berettiger en senere indbringelse. Videre gøres det gældende, at sagen ikke kan indbringes direkte for domstolene, uden forinden at være prøvet ved hegnssynet. Der henvises til det i svarskriftet anførte, der fastholdes i sin helhed.

Sagsøger har i sin replik gjort gældende, at sagen ikke udgør indbringelse for retten af hegnssynets afgørelse af 8. april 2021, hvorfor afvisningspåstanden ikke skal tages til følge.

Sagsøger har samtidig ændret den nedlagte påstand, så den ikke længere kun omfatter, om hegnet skal fjernes efter hegnsloven, men også en vurdering efter naboretlige regler. Det ville være omgåelse af hegnslovens regler, hvis dette medførte, at hele sagen kan prøves direkte ved domstolene.

Det følger af hegnslovens § 43, at

”Hegnssager, der er omfattet af denne lov, kan ikke indbringes for domstolene, før hegnssynet har truffet afgørelse. Parterne kan dog, når der er opstået en tvist, aftale, at tvisten kan indbringes for domstolene, uden at hegnssynet har behandlet sagen.

Stk. 2. Hegnssynets afgørelse kan af hver af parterne indbringes for domstolene senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Retten kan dog undtagelsesvis tillade, at sagen indbringes efter udløbet af fristen, når ansøgning herom indgives senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.”

Hegnsløven omfatter ifølge § 1 både fælleshegn og egne hegn. Loven regulerer både rejsning af nyt hegn (kapitel II), ombytning, ændring og sløjfning af hegn (kapitel III) og hegnenes vedligeholdelse (kapitel IV). Da der ikke, jf. § 5, foreligger et særligt retsgrundlag for en anden ordning, reguleres spørgsmålet af hegnsløvens regler.

En sag om fjernelse af et hegn skal herefter indledes ved hegnssynet. Først efter afgørelse hos hegnssynet kan sagen indbringes for domstolene – inden for fristen. Det fastholdes derfor, at spørgsmålet om fjernelse af hegn ikke kan prøves i nærværende sag, da hegnssynets tidligere afgørelse ikke er indbragt rettidigt.

Påstanden om, hvorvidt hegnet skal fjernes, uanset om det støttes på synspunkter om hævd eller naboretlige grundsætninger, bør derfor afvises.

Sammenfattende gøres det derfor gældende,
 at fristen for indbringelse for domstolene er overskredet,
 at der ikke foreligger undskyldelige omstændigheder,
 at spørgsmålet om, hvorvidt sagsøger har vundet hævd, allerede har været behandlet på byrets niveau,
 at appelfristen er overskredet,
 at byretsdommen i den tidligere sag er endelig,
 at spørgsmålet ikke kan prøves igen ved byretten,
 at spørgsmålet om, om hegnet skal fjernes, henhører under hegnssynets kompetence,
 at hegnssynets afgørelse ikke er indbragt rettidigt,
 at sagen ikke kan indledes ved domstolene uden forudgående behandling ved hegnssynet,
 at sagen skal afvises.
 ...”

Rettens begrundelse og resultat

Efter de foreliggende oplysninger finder retten ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at anse nærværende sag for at angå de samme juridiske spørgsmål som blev afgjort ved Retten i Næstveds upåankede dom af 30. september 2020. Sagsøgernes påstande afvises derfor ikke af denne grund.

Det følger af hegnsløvens § 43, stk. 1, og stk. 2, blandt andet at såfremt parterne ikke har indgået anden aftale kan sager, der er omfattet af loven ikke indbringes for domstolene, før hegnssynet har truffet afgørelse. Det følger endvidere af bestemmelsen, at Hegnssynets afgørelse af hver af parterne kan indbringes for domstolene senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, dog således,

at retten undtagelsesvis kan tillade, at sagen indbringes efter udløbet af fristen, når ansøgning herom indgives senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Ved Hegnssynets kendelse af 8. april 2021, blev taget stilling til det af sagsøgte opsatte hegn på det omtvistede areal. Uanset de af sagsøgerne under sagen nedlagte påstande, der ikke alene angår det af Hegnssynet vurderede hegn, finder retten efter det oplyste om parternes hidtidige tvister, sagernes forløb og den nære sammenhæng med Hegnssynets kendelse af 8. april 2021, at den nu anlagte sag i realiteten angår de samme spørgsmål, som der af Hegnssynet blev truffet afgørelse om.

Da sagen ikke er indbragt for retten senest 4 uger efter, at afgørelsen af 8. april 2021 blev meddelt sagsøgerne er sagen ikke rettidigt indbragt for retten, jf. hegnslovens § 43, stk. 2. Da der endvidere ikke er anført eller oplysninger om omstændigheder, der kan begrunde, at retten undtagelsesvist bør tillade, at sagen indbringes efter fristens udløb. Sagsøgtes påstand om at sagsøgernes påstande skal afvises tages derfor til følge.

THI BESTEMMES:

De af A og B mod C under denne sag nedlagte påstande afvises.

Sagen udsat på parternes meddelelse til retten om, hvorvidt sagen kan berammes til hovedforhandling vedrørende den af C nedlagte selvstændige påstand om, at A og B tilpligtes at betale C 7.033 kr.

ØSTRE LANDSRET RETSBOG

Den 14. juni 2023 holdt Østre Landsret møde i retsbygningen i Nordhavn.

Landsdommerne Bloch Andersen, Birgitte Grønberg Juul og Martin Nyvang (kst.) behandlede sagen.

Sag BS-17538/2023-OLR
(12. afdeling)

A
og
B
(advokat Andreas Borring for begge)

mod

C
(advokat Jesper Køppen Fenger-Mieritz)

og

Sag BS-21280/2023-OLR
(12. afdeling)

A
og
B
(advokat Andreas Borring for begge)

mod

C
(advokat Jesper Køppen Fenger-Mieritz)

og

Sag BS-21937/2023-OLR
(12. afdeling)

A

og

B

(advokat Andreas Borring for begge)

mod

C

(advokat Jesper Køppen Fenger-Mieritz)

Ved kendelse af 12. april 2022 har Retten i Næstved (sag BS-29845/2021-NAE) bestemt, at to påstande om henholdsvis hævdvunden færdselsret og den nabo-retlige tålegrænse nedlagt af A og B i sag mod C afvises.

I dom af 24. marts 2023 har Retten i Næstved (sag BS-29845/2021-NAE) bestemt, at A og B skal betale 25.000 kr. i sagsomkostninger til C.

A og B har kæret afgørelsen af 12. april 2022 med påstand om, at den af byrettens afsagte kendelse skal ændres, så de nedlagte påstande fremmes til realitetsbehandling ved byretten.

A og B har endvidere kæret afgørelsen af 24. marts 2023 med påstand om, at byrettens afgørelse om sagsomkostninger ophæves, subsidært at byrettens afgørelse om sagsomkostninger ændres, så de kærende tildeles sagsomkostninger under hensyntagen til, at de kærende ved byrettens dom af 24. marts 2023 blev frifundet for de indkæredes selvstændige påstand, hvorefter sagsomkostningerne kan fastsættes til mindst 11.500 kr. eksklusiv moms.

C har ikke udtalt sig i anledning af kæren.

Det fremgår af sagen, at Retten i Næstved ved kendelse af 12. april 2022 afviste de af A og B nedlagte påstande. Afgørelsen blev ved kæreskrift af 22. april 2022 søgt indbragt for landsretten, der ved kendelse af 5. maj 2022 afviste kæremålet med henvisning til manglende kæretilladelse.

Appellanterne har oplyst, at Procesbevillingsnævnet efterfølgende meddelte afslag på appeltilladelse.

Til støtte for påstandene har A og B, i kæreskrift af 31. marts 2023 anført:

"...

ANBRINGENDER

Ad kendelsen af 12. april 2022:

Til støtte for de kærendes påstand henvises til de anbringender, som blev gjort gældende for byretten, jf. processkrifter af 30. september 2021 og 18. januar 2022, idet følgende supplerende anbringender gøres gældende for landsretten:

- at fristerne efter hegnslovens § 43, stk. 2, ikke er relevante, allerede fordi søgsmålet hverken dengang eller nu udgør indbringelse for byretten af Hegnssynets kendelse af 8. april 2021, men derimod opnåelse af dom for hævdvunden færdselsret og overskridelse af den naboretlige tåle-grænse, hvilke spørgsmål Hegnssynet ikke har kompetence til at behandle,
- at det forhold, at de kærendes påstande har den afledte virkning, at 1,5 meter af sagsøgtes stålhegn skal fjernes, så de kærende rent faktisk kan udøve færdselsretten, ikke kan føre til, at søgsmålet herefter retligt må kvalificeres som en hegnsag,
- at den anlagte sag derfor hverken reelt eller formelt angår de samme spørgsmål, som Hegnssynet traf afgørelse om, idet spørgsmål om hævd og naboret henhører under domstolene, hvorfor sagen ikke kan afvises under henvisning til søgsmålsfristerne efter hegnslovens § 43, stk. 2, der, og
- at de kærende derfor har retskrav på at få prøvet spørgsmålene ved domstolene, hvorfor byrettens kendelse bør ophæves med den virkning, at de kærendes påstande nu tages under pådømmelse af byretten.

Ad omkostningsafgørelsen af 24. marts 2023:

Til støtte for de kærendes påstand gøres følgende gældende:

at allerede fordi byrettens kendelse af 12. april 2022 skal ændres, jf. særskilt kæremål herom, skal de kærende ikke betale sagsomkostninger som afgjort i forbindelse med dommen af 24. marts 2023, og

at også de kærende under alle omstændigheder er berettiget til sagsomkostninger, idet de kærende blev frifundet for indkæredes selvstændige betalingspåstand. ”

Byretten har ikke haft bemærkninger til kæremålet.

Landsretten afsagde

KENDELSE

Kendelsen af 12. april 2022

A og B har under hovedsagen nedlagt påstand om, at C skal anerkende, at A og B har en hævdvunden færdselsret på hendes grund, og at hun derfor skal nedtage en del af sit stålhegn, subsidiært at en del af stålhegnet overskrider den naboretlige tålegrænse.

Det fremgår af sagen, at der har været afholdt hegnssyn, og af hegnssynets kendelse af 8. april 2021 fremgår bl.a., at det stålhegn, der er omtalt i påstanden, er et fælleshegn, og at det skal bevares i nuværende placering.

Hegnssynet kan tage stilling til, hvorvidt et hegn er i overensstemmelse med hegnslovens regler herom, og hegnssynet kan tage stilling til spørgsmål omfattet af hegnsløven i øvrigt. En påstand om, at der er vundet hævd på retten til at færdes på et areal, der ligger bag ved hegnet, og om et hegn med henvisning hertil helt eller delvist skal nedtages, kan ikke afgøres af hegnssynet, ligesom naborettens almindelige regler heller ikke finder anvendelse under hegnssynets behandling af hegnssager.

Det forhold, at der ikke er anlagt sag inden for fire uger fra hegnssynets afgørelse, er derfor ikke til hinder for, at der anlægges sag om, hvorvidt hegnet strider mod en hævdvunden færdselsret, eller at hegnet overskrider den naboretlige tålegrænse og dermed strider mod almindelige naboretlige regler.

Sagen hjemvises derfor til realitetsbehandling af disse spørgsmål.

Omkostningsafgørelsen af 24. marts 2023

Da sagen således ikke er endeligt afgjort, ophæves afgørelsen om omkostninger, og sagen hjemvises med henblik på, at retten træffer afgørelse om omkostninger, når retten i øvrigt afgør sagen.

Efter kæresagens udfald skal C i sagsomkostninger for landsretten betale 1.250 kr. til A og B til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms.

THI BESTEMMES:

Byrettens kendelse af 12. april 2022 og omkostningsafgørelse af 24. marts 2023 ophæves, og sagen hjemvises til realitetsbehandling for så vidt angår de af A og B nedlagte påstande.

I sagsomkostninger for landsretten skal C inden 14 dage betale 1.250 kr. til A og B. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kæreaftergifterne skal betales tilbage.

Sagerne sluttet.